

I

(Резолюции, препоръки и становища)

ПРЕПОРЪКИ

СЪВЕТ

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 26 ноември 2013 година

относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност в различните сектори

(2013/C 354/01)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292, във връзка с членове 165 и 168 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Ползите от физическата активност, включително редовните занимания със спорт и упражнения, през целия живот, са от първостепенно значение и включват понижен риск от сърдечносъдови болести и от някои видове ракови заболявания и диабет, по-добър мускулно-скелетен статус и контрол на телесното тегло, както и положително влияние върху развитието на психичното здраве и когнитивните процеси. Съгласно препоръките на Световната здравна организация (СЗО) физическата активност е важна за всички възрастови групи, но има особено голямо значение при децата, хората в трудоспособна възраст и хората в напреднала възраст.
- (2) Тъй като физическата активност е предпоставка за здравословния начин на живот и доброто здраве на трудещите се, тя допринася за постигането на ключовите цели, определени в стратегията „Европа 2020“, по-специално във връзка с растежа, производителността и здравето.
- (3) Въпреки че през последните години публичните органи в някои държави-членки повишиха усилията си за насърчаване на укрепващата здравето физическа активност (УЗФА), нивото на физическа активност в Съюза все още е недопустимо ниско. По-голямата част от европейските граждани не са достатъчно активни физически, като 60 % изобщо не се занимават със спорт или физически упражнения, или го правят рядко. Липсата на физическа активност в свободното време се наблюдава по-често сред групите с по-нисък социално-икономически статус.
- (4) Установено е, че навсякъде по света в страните с високи доходи липсата на физическа активност е главният рисков фактор за преждевременна смърт и заболявания, тъй като е причина за около 1 милион смъртни случая годишно само в европейския регион на СЗО. Вредите, които причинява липсата на физическа активност в Съюза, са добре документирани, както и значителните преки и непреки икономически разходи, свързани с липсата на физическа активност и свързаните с нея здравословни проблеми, особено като се има предвид бързото застаряване на повечето общества в Европа.
- (5) Неотдавна проведени научни изследвания показват, че заседналият начин на живот може да бъде рисков фактор за здравните показатели, независимо от влиянието на физическата активност. В Съюза тези констатации следва да се вземат предвид при обмислянето на по-нататъшни действия в тази област.
- (6) Между отделните държави-членки съществуват големи различия по отношение на равнището на физическата активност. В някои от тях е постигнат значителен напредък, що се отнася до нарастването на дела на гражданите, които отговарят на критериите за минимално равнище на препоръчвана физическа активност, но в много други няма такъв напредък или дори се наблюдава обратната тенденция. До този момент текущите политики не са оказали решително въздействие за повишаване на равнището на физическата активност в Съюза като цяло. Съществен потенциал за извличане на поуки имат успешните подходи за разработване и прилагане на политики за УЗФА.
- (7) Физическото възпитание в училище притежава потенциал да се превърне в ефективен инструмент за повишаване на осведомеността относно значението на УЗФА и училищата могат лесно и ефективно да бъдат насочени към извършването на дейности в тази област.

- (8) Редица области на политиката, и по-конкретно спортът и здравето, могат да допринесат за насърчаване на физическата активност и да разкрият пред гражданите на Съюза нови възможности да станат физически активни. За да се използва този потенциал в пълна степен и съответно да се повиши равнището на физическата активност, е абсолютно необходимо да се възприеме стратегически междусекторен подход за насърчаване на УЗФА, който да включва участието на всички равнища на всички ресорни министерства, органи и организации, по-специално спортното движение, както и да се вземат предвид съществуващите и текущите дейности в областта на политиката. Наличието на повече информация и качествени данни за равнището на физическата активност и за политиките за насърчаване на УЗФА представлява основен елемент в подкрепа на този процес и изискване за оценяване на политиката, насочено към разработването и прилагането на по-ефективна бъдеща политика.
- (9) В насоките на ЕС за физическата активност ⁽¹⁾, на които се позовават Съветът и представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, в заключенията си от 27 ноември 2012 г. ⁽²⁾ относно насърчаването на УЗФА и Съветът в заключенията си, озаглавени „Остаряване в добро здраве до края на живота“ ⁽³⁾, е застъпен междусекторен подход, обединяващ всички тематични области, които засягат насърчаването на УЗФА.
- (10) В съобщението, озаглавено „Развиване на европейското измерение в спорта“ от 2011 г. от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите, бе отправен призив към Комисията и държавите-членки, като се основават на Насоките на ЕС за физическата активност, да продължат работата по съставянето на национални насоки, като това включва преглед и процес на координация, и да обмислят предлагането на препоръка на Съвета в тази област.
- (11) В Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета относно европейски работен план за спорта за периода 2011—2014 г. ⁽⁴⁾ бе призната необходимостта от укрепване на сътрудничеството между Комисията и държавите-членки в областта на спорта по няколко приоритетни теми, сред които и насърчаването на УЗФА. През юли 2012 г. експертна група „Спорт, здраве и участие“, създадена в средата на 2011 г. в контекста на този работен план, изрази своята подкрепа за нова инициатива на Съюза за насърчаване на УЗФА.
- (12) В заключенията на Съвета от 27 ноември 2012 г. относно насърчаването на укрепващата здравео физическа активност бе призната необходимостта от допълнителни действия на равнището на Съюза и бе отправен призив към Комисията да представи предложение за препоръка

на Съвета, включваща олекотена рамка за мониторинг въз основа на набор от показатели, която обхваща тематичните области на Насоките на ЕС за физическата активност,

ПРЕПОРЪЧВА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ:

1. Да се стремят към ефективни политики за УЗФА чрез разработването на междусекторен подход, който обхваща области на политиката като спорт, здраве, образование, околна среда и транспорт, като отчитат Насоките на ЕС за физическата активност, и други съответни сектори в съответствие с националните особености. Това следва да включва:
 - a) постепенно разработване и прилагане на национални стратегии и междусекторни политики с цел насърчаване на УЗФА в съответствие с националното законодателство и практика;
 - b) набелязване на конкретни действия за изпълнението на тези стратегии или политики в рамките на план за действие, където се смята за целесъобразно.
2. Да извършват мониторинг на равнището на физическа активност и на политиките за УЗФА като използват олекотената рамка ⁽⁵⁾ за мониторинг и показателите, посочени в приложението, съгласно националните условия;
3. Да определят, в срок от шест месеца след приемане на настоящата препоръка и в съответствие с националното законодателство и практика, национални контактни звена ⁽⁶⁾ за УЗФА, които ще подпомагат горепосочената рамка за мониторинг, и да уведомят Комисията за определянето на тези звена.

На националните контактни звена за УЗФА по-конкретно ще бъде възложена координацията на процеса на предоставяне на данни относно физическата активност за целите на рамката за мониторинг; данните следва да бъдат подавани в съществуващата европейска база данни на СЗО относно храненето, затлъстяването и физическата активност (NOPA); тези данни следва също да съдействат за междуправителното сътрудничество във връзка с политиките за УЗФА;
4. Да работят в тясно сътрудничество помежду си и с Комисията, като обменят редовно информация и добри практики относно насърчаването на УЗФА в рамките на съответните структури на равнище Съюз, отговарящи за спорта и здравето, като основа за засилена координация на политиката.

⁽¹⁾ Насоки на ЕС за физическата активност, приветствани в заключенията на председателството на неформалната среща на министрите на спорта от ЕС през ноември 2008 г.

⁽²⁾ ОВ С 393, 19.12.2012 г., стр. 22.

⁽³⁾ ОВ С 396, 21.12.2012 г., стр. 8.

⁽⁴⁾ ОВ С 162, 1.6.2011 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ В рамката за мониторинг ще бъде определен минимален набор изисквания за отчитане, касаещи общите аспекти на насърчаването на УЗФА, по които могат да вземат отношение всички държави-членки. Тя ще се прилага в тясно взаимодействие и сътрудничество със СЗО, което ще доведе до избягване на дублиране при събирането на данни.

⁽⁶⁾ Тези звена ще бъдат основните лица за контакт в държавата-членка, предоставящи информация и данни в съответствие със съдържащата се в приложението таблица на показателите, които ще бъдат включени във въпросника, който ще бъде изпратен на контактните звена от СЗО.

ПРИКАНВА Комисията да:

1. подпомага държавите-членки в приемането на национални стратегии, разработването на междусекторни подходи за политиката за УЗФА и изпълнението на съответните планове за действие, като улеснява обмена на информация и на добри практики, ефективното учене на взаимна основа, създаването на мрежа от контакти и набелязването на успешни подходи за насърчаване на УЗФА;
2. Да насърчава въвеждането и функционирането на рамката за мониторинг на УЗФА в съответствие с показателите, изброени в приложението, въз основа на съществуващите форми на мониторинг и събиране на данни в тази област и при използване на съществуващите информация и данни във възможно най-голяма степен чрез:
 - а) предоставяне, с помощта на научни експерти, на целенасочена подкрепа за изграждане на капацитет и обучение на националните контактни звена за УЗФА, включително по отношение на процеса на събиране на данни, и при необходимост на други представители на съответните публични органи;
 - б) проучване на възможността да се ползват данните, събрани в контекста на тази рамка за мониторинг, с цел веднъж на всеки три години евентуално да се изготвя европейска статистика относно равнището на физическа активност;
 - в) подпомагане на СЗО в по-нататъшното развитие на свързаните с физическата активност аспекти на базата данни NOPA чрез адаптирането ѝ към рамката за мониторинг, представена в приложението;
 - г) подпомагане на СЗО и осъществяване на тясно сътрудничество с нея във връзка с изготвянето и издаването на специфичните за всяка държава общи прегледи на УЗФА и анализ на тенденциите, свързани с УЗФА;
3. Да изготвя доклади на всеки три години относно постигнатия напредък в изпълнението на настоящата препоръка, които се основават на информацията, предоставена по силата на договореностите за докладване, посочени в рамката за мониторинг, както и въз основа на други подходящи сведения за развитието и прилагането на политиката за УЗФА, предоставени от държавите-членки, и да извършва оценка на добавената стойност на настоящата препоръка.

Съставено в Брюксел на 26 ноември 2013 година.

За Съвета
Председател
D. A. BARAKAUSKAS

ПРИЛОЖЕНИЕ

Предложени показатели за оценка на равнището на УЗФА и на политиките за УЗФА в ЕС при отчитане на Насоките на ЕС за физическата активност (Насоките) ⁽¹⁾

Тематични области на Насоките	Предложени показатели и променливи величини/единици	Наличност на данните
Международни препоръки и насоки за физическа активност (Насоки 1—2)	1. Национална препоръка относно физическата активност за здраве Да/не	(****)
	2. Хора в зряла възраст, изпълнили минималната препоръка на СЗО относно физическата активност за здраве или равностойни на нея национални препоръки Процентен дял на хората в зряла възраст, упражняващи най-малко 150 минути физическа активност с умерена интензивност на седмица или 75 минути физическа активност с висока интензивност, или равностойна комбинация	(****)
	3. Деца и юноши, изпълнили минималната препоръка на СЗО относно физическата активност за здраве или равностойни на нея национални препоръки Процентен дял на децата и юношите, упражняващи най-малко 60 минути физическа активност с умерена до висока интензивност на ден или най-малко 5 дни седмично	(****)
Междусекторен подход (Насоки 3—5)	4. Национален механизъм за координация във връзка с насърчаването на УЗФА Да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде допълнителна информация	(****)
	5. Финансиране, определено специално за насърчаване на УЗФА По сектори (здраве, спорт, транспорт и т.н.): — общо финансиране, — на глава от населението, — по отношение на брутният вътрешен продукт като паритет на покупателната способност (ППС) на глава от населението в евро.	(*)
„Спорт“ (Насоки 6—13)	6. Национална политика и/или план за действие за „спорт за всички“ Да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде допълнителна информация	(****)
	7. Спортни клубове със здравна насоченост (Програма „Спортни клубове за здраве“) Прилагане на насоките, разработени по линия на проекта УЗФА Европа/Международна асоциация „Спорт за всички“ (TAFISA): да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде описание	(**)
	8. Рамка в подкрепа на възможностите за по-широк достъп на групите с нисък социално-икономически статус до съоръжения за отдих или за упражнения Съществуваща рамка: да/предвижда се в срок от две години/не; ако отговорът е „Да“, да се даде описание	(***)
	9. Целеви групи, към които е насочена националната политика за УЗФА Целева група (групи с особена нужда от физическа активност (напр. групи с нисък социално-икономически статус, хора с ниско равнище на физическа активност, хора в напреднала възраст, етнически малцинства и т.н.)	(****)
„Здраве“ (Насоки 14—20)	10. Наблюдение и надзор на физическата активност и заседналият начин на живот Включване на физическата активност и заседналият начин на живот в националната система за здравно наблюдение: да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде допълнителна информация	(***)
	11. Консултации относно физическата активност със здравни специалисти Консултации относно физическата активност: да/не; ако отговорът е „Да“: възстановяване на разходите като част от основните здравни услуги: да/не	(***)

⁽¹⁾ Очаква се с течение на времето информацията и данните, чието предоставяне се препоръчва на държавите-членки във връзка с олекотената рамка за мониторинг, да бъдат усъвършенствани. Предлага се тази рамка да бъде подкрепяна чрез дейности по линия на сътрудничеството и изграждането на капацитет, предвидени в настоящата препоръка.

Тематични области на Насоките	Предложени показатели и променливи величини/единици	Наличност на данните
	12. Обучение по физическа активност в учебната програма на здравните специалисти — брой часове за медицински сестри, лекари — задължително/незадължително — ясно определени структури за оценка и акредитация за отразяване на резултатите от обучението по този въпрос	(**)
„Образование“ (Насоки 21—24)	13. Физическо възпитание в началните и средните училища — брой часове на образователно ниво — задължително/незадължително — нормативна уредба на национално или поднационално равнище	(***)
	14. Схеми за насърчаване на физическата активност, свързани с училищата Съществуваща схема на национално или поднационално равнище: да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде допълнителна информация	(**)
	15. УЗФА в обучението на учителите по физическо възпитание УЗФА е модул в обучението на учителите по физическо възпитание на ниво бакалавърска и/или магистърска степен: да/не; задължително/незадължително	(**)
	16. Схеми, насърчаващи активното пътуване до училище Схеми на национално или поднационално равнище (където е приложимо) за насърчаване на активното пътуване до училище (напр. „ходещи“ автобуси, колоездене): да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде описание	(***)
„Околна среда, градоустройство, обществена безопасност“ (Насоки 25—32)	17. Равнище на активност, свързана с колоездене/ходене Основен вид транспорт, използван във вашето ежедневие (автобус, мотоциклет, обществен транспорт, ходене, колоездене, друго)	(****)
	18. Европейски насоки за подобряване на инфраструктурата за физическа активност в свободното време Системно прилагане на Европейските насоки за подобряване на инфраструктурата за физическа активност в свободното време при планиране, изграждане и управление на инфраструктурите: Да/не още, но се предвижда в срок от две години/не	(**)/(***)
„Работна среда“ (Насоки 33—34)	19. Схеми, насърчаващи активното пътуване до работното място Съществуващи схеми на национално или поднационално равнище (където е приложимо) за стимулиране на предприятията или служителите с оглед насърчаване на активното пътуване до работното място (напр. ходене, колоездене): да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде описание	(***)
	20. Схеми, насърчаващи физическата активност на работното място Съществуващи схеми на национално или поднационално равнище (където е приложимо) за стимулиране на предприятията с оглед насърчаване на физическата активност на работното място (напр. гимнастика, душеве, качване по стълби и т.н.): да/не	(***)
„Граждани в напреднала възраст“ (Насоки 35—37)	21. Схеми, чрез които местната общност предприема действия за насърчаване на физическата активност при хората в напреднала възраст Съществуващи схеми, чрез които местната общност предприема действия за насърчаване на физическата активност при хората в напреднала възраст: да/не; ако отговорът е „Да“, да се даде описание	(***)
„Показатели/оценка“ (Насока 38)	22. Национални политики за УЗФА, които включват план за оценка х от у национални политики за УЗФА (спорт, здраве, транспорт, работна среда, по сектори) включват ясно определено намерение или план за оценка	(****)
„Обществена осведоменост“ (Насока 39)	23. Наличие на национална кампания за повишаване на обществената осведоменост относно физическата активност да/не, ако отговорът е „Да“, да се даде допълнителна информация	(***)

Наличност на данните:

(*) Данни, които все още не са събрани,

(**) Данни, които все още не са събрани, но са планирани в рамките на NORA,

(***) Налични данни (т.е. включени във формулярите на страните или други налични източници), които все още не са утвърдени или се нуждаят от актуализация,

(****) Налични и утвърдени данни в рамките на NORA.